

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bogatu Dragoș în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Sochirca Arcadii xxxxx, născut la xxxx,
originar din or. xxx, domiciliat în mun. xxxx, str.
xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.08.2015 - 18.08.2016;

Instanța de apel: 12.09.2016 - 15.11.2016;

Instanța de recurs: 11.01.2017 - 08.02.2017,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 18 august 2016, Sochirca Arcadii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere sau funcții legate de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 90 Cod penal a fost suspendată executarea pedepsei închisorii stabilite lui Sochirca Arcadii cu fixarea unui termen de probă de 3 (trei) ani.

S-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate Chetrușca Maria a prejudiciului material în sumă de 4000 (patru mii) lei, prejudiciului moral în sumă de 5000 (cinci mii) lei și cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 (o mie) lei.

S-a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Rebeja Ion prejudiciul material în sumă de 6000 (șase mii) lei, prejudiciul moral în sumă de 5000 (cinci mii) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 (o mie) lei, iar în beneficiul părții vătămate Speianu Elena prejudiciul moral în sumă de 5000 (cinci mii) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1000 (o mie) lei.

Cererea lui Vitalie Mura împotriva lui Arcadii Sochirca cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 3300 lei, prejudiciului moral în mărime de 5000 lei și cheltuielilor de judecată legate de asistența juridică acordată în mărime de 1000 lei s-a scos de pe rol și s-a explicat lui Vitalie Mura, că este în drept să adreseze instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, Sochirca Arcadii în perioada anului 2012, data exactă nu a fost posibil de stabilit, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul confecționării ușilor și ferestrelor din termopan, a dobândit de la Leahu Parascovia suma de 8500 lei, de la Nicu Maria suma de 6500 lei, de la Cercel Nicolae suma de 1800 lei, de la Chetrușca Maria suma de 4000 lei, de la Speianu Elena suma de 12000 lei, de la Mura Vitalie suma de 3300 lei, toți locuitori ai satului xxxxx, raionul xxx, iar la 15 august 2012, având același scop infracțional și sub același pretext a dobândit ilicit de la Rebeja Ion, locuitor al satului xxxx, raionul xxxxx suma de 6000 lei, cauzând astfel părților vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 42100 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Bogatu Dragoș în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor a invocat:

- instanța în nici un fel nu și-a întemeiat hotărârea și sentința nu a fost motivată, contrar imperativelor legale, prin ce a fost prejudiciat principiul contradictorialității;

- nu se cunoaște care probe au fost puse la baza sentinței de condamnare, deoarece aceste fapte nu sunt specificate;

- atât la etapa urmăririi penale, cât și la faza cercetării judecătorești partea acuzării nu a administrat și nu a prezentat probe concludente, pertinente, sau în coroborare, care ar fi demonstrat vinovăția lui Sochirca în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- poziția expusă de inculpat în cadrul cercetării judecătorești se confirmă pe deplin și de alte declarații și probe examinate și anexate la materialele cauzei;

- Sochirca Arcadii de fiecare dată a acționat doar din numele firmei pe care o conducea, iar nemijlocit de amplasarea geamurilor și ușilor se ocupau lucrătorii firmei, iar banii proveniți din activitatea descrisă erau vărsați în bugetul firmei și nu în buzunarul lui Sochirca sau altcuiva. Nesemnarea căruiva act juridic în nici un fel nu indică asupra rea-voinței inculpatului, ori, el recunoaște aceste obligațiuni și la unele din părțile vătămate lucrările deja începuseră. De altfel, Sochirca nu semna careva contracte nici cu restul clienților, la care au fost instalate toate cele necesare și care nu au pretenții (martori care de asemenea au fost audiați și cei la care fac trimiteri părțile vătămate). Așa, devine evident, că nesemnarea unor documente

juridice nu a fost altceva decât o înțelegere verbală între ambele părți, care și ea este o convenție încheiată în sensul legislației civile și în nici un caz nu poate fi interpretată ca o rea-voință sau intenții criminale;

- Sochirca în nici un fel nu a dobândit ilicit bunurile altei persoane, mai mult, nu poate fi vorba nici despre înșelăciune sau abuz de încredere din partea dânsului, ori, la momentul înțelegerii între el ca reprezentant al întreprinderii și părțile vătămate avea doar o singură intenție - instalarea propriu zisă a ușilor și geamurilor în schimbul banilor și în nici un caz altceva;

- tranzacțiile vizate în rechizitoriu nu erau încheiate de Sochirca Arcadie persoană fizică, ci de el în calitate de reprezentant al SRL „Design Glas”, adică raporturile apărute între părțile vătămate și inculpat nu erau altceva decât convenții încheiate între client și agent economic, adică este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic guvernat de legislația civilă, în așa situație apărarea drepturilor subiective se face prin mijloacele justiției civile și nu altfel;

- la momentul luării banilor din fondurile firmei Sochirca nu cunoștea și nici nu avea de unde să cunoască faptul cui aparțin acești bani la concret, adică este combătută și ideea precum că el ar fi avut intenție de a-i înșela pe Speianu, Rebeja, Leahu etc. etc. pentru ai deposeda de bani, ori, nu există nici o legătură cauzală sau logică între angajamentele luate față de părțile vătămate și luarea banilor pentru scăparea vieții copilului.

3.1. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Viorel Chetrușcă și partea vătămată Mura Vitalie au declarat apel comun, prin care au solicitat, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Sochirca Arcadii să-i fie stabilită o pedeapsă cu executare, cu închisoare, cu admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea prejudiciului material în sumă de 3000 lei, prejudiciului moral în mărime de 5000 lei și plata pentru asistența juridică de 1000 lei și 4000 lei achitați pentru asistența juridică din instanța de apel.

În motivare apelanții au menționat că:

- instanța de fond eronat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal față de inculpatul Sochirca Arcadii, deoarece nu s-au stabilit careva circumstanțe atenuante din care considerent nu există temei obiectiv întru aplicarea prevederilor menționate.

- instanța de fond prin scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, înaintată de partea vătămată Vitalie Mura, a încălcat dreptul ultimului la un proces echitabil. Vitalie Mura fiind recunoscut în calitate de parte vătămată a înaintat acțiune civilă în procesul penal prin care a menționat că, după caz să fie examinată în absența sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 a fost respins apelul avocatului Bogatu Dragoș, ca nefondat și a fost

admis apelul părții vătămate și a avocatului său, casată sentința în latura civilă și pronunțată o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

A fost admisă acțiunea civilă în procesul penal înaintată de partea vătămată și dispusă încasarea din contul lui Sochirca Arcadii în beneficiul lui Mura Vitalie 3300 lei cu titlul de prejudiciu material, 3000 lei cu titlul de prejudiciul moral și 5000 lei cu titlul de cheltuieli de judecată, iar în total 11300 lei (unsprezece mii trei sute lei).

În rest, dispozițiile instanței de fond au fost menținute fără modificări.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel a conchis că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată prevăzută de art. 190 alin. 2 lit. c) Cod penal și vina acestuia se confirmă prin declarațiile părților vătămate Rebeja Ion, Speianu Elena, Leahu Parascovia, Nicu Maria, Cercel Nicolae, Chetrușca Maria și a martorilor Speianu Valentin, Bacota Iurii, Guțu Alexandru.

Astfel, instanța de fond just a reținut că, în acțiunile inculpatului se conține latura obiectivă a escrocheriei, exprimată prin înșelăciune și abuz de încredere, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, făptuitorul Sochirca Arcadii a obținut cu rea-credință pentru sine banii de la părțile vătămate în posesie transmiși voit de către acestea, prin dezinformarea ultimelor, contraprestație pentru serviciile prestate de confecționare și instalare a ușilor și ferestrelor din termopan.

Argumentul părții apărării precum că, inculpatul Sochirca Arcadii a acționat din numele întreprinderii pe care o conducea și că, nu și-a asumat obligațiile civile, nu a fost reținut de către instanță, dat fiind faptul că, potrivit materialelor cauzei s-a stabilit cu certitudine că, Sochirca Arcadii la momentul comiterii infracțiunii a acționat din nume propriu, nu a semnat nici un act juridic în vederea executării obligațiilor asumate. Acest fapt a fost confirmat atât prin declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați care au indicat expres că, nu au semnat nici un act juridic, deoarece Sochirca Arcadii le-a comunicat că, totul va fi bine, se bazează pe încredere. Mai mult ca atât, inculpatul Sochirca Arcadii a declarat că a avut nevoie de bani și din cauza situației create a devenit dificil să-și onoreze obligațiile față de părțile vătămate. A mai menționat că, pentru tratamentul fiului său a împrumutat bani de la rude, însă nu erau suficienți pentru acoperirea cheltuielilor, fapt ce confirmă indubitabil intenția inculpatului, care cu bună știință a înșelat părțile vătămate urmărind scopul de cupiditate.

Colegiul penal a considerat că, la determinarea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța de fond a dat deplină eficiență prevederile art. 75 - 77 Cod penal adică, de caracterul și gradul prejudiciului al faptei săvârșite, de circumstanțele atenuante și anume că, inculpatul a fost anterior judecat, însă antecedentele penale sunt stinse, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, se caracterizează pozitiv, circumstanțele ce au determinat aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse non -privative de libertate, or cu fixarea unui termen de

probațiune.

În cele din urmă, instanța a ajuns la concluzia că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului Sochirca Arcadii va fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea executării pedepsei cu fixarea unui termen de probațiune de 3 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, or, aplicarea unei altei pedepse mai aspre, precum cea solicitată de către partea vătămată nu este rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către acesta.

De asemenea, instanța de fond absolut corect și întemeiat a stabilit cuantumul despăgubirilor cuvenite părților vătămate Chetrușca Maria, Rebeja Ion, Speianu Elena, însă incorect a scos de pe rol cererea lui Vitalie Mura cu privire la încasarea prejudiciului moral și material, deoarece în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că ultimul era plecat peste hotarele țării.

Astfel, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Mura Vitalie fiind admisă, cu încasarea de la Sochirca Arcadii în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în mărime de 3300 lei, bani care i-au fost transmiși inculpatului precum și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei, reieșind din contractele încheiate cu avocatul Chetrușcă Viorel (f.d. 157, vol. I, și f.d. 51, vol. II).

5. Împotriva deciziei avocatul Bogatu Dragoș în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, în care a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului indică că:

- instanța de apel, în pofida faptului că enumeră motivele apărării, nu se expune asupra lor și nu este clară poziția sa vizavi de doleanțele și solicitările apărării, mai mult ca atât, acest lucru nu l-a făcut nici instanța de fond, sentința constând doar din transcrierea directă a rechizitoriului și totodată, instanța de apel era obligată de a motiva refuzul audierii martorului apărării Alexei Nicolae sau cel puțin a se expune pe marginea acestui fapt, iar în acest caz a fost încălcat dreptul la apărare, la un proces echitabil, dreptul de a prezenta probe precum și principiul contradictorialității în proces sau egalitatea armelor părților antrenate în proces;

- atât la etapa urmăririi penale, cât și la faza cercetării judecătorești, partea acuzării nu a administrat și nu a prezentat probe concludente, pertinente sau în coroborare, care ar fi demonstrat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar organul de urmărire penală nu a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, obligație ce este impusă de art. 254 din Codul de procedură penală;

- la momentul luării banilor din fondurile firmei (fără rea intenție) Sochirca nu cunoștea și nici nu avea de unde să cunoască faptul cui aparțin acești bani la concret, adică este combătută și ideea precum că el ar fi avut intenție de a-i înșela pe Speianu, Rebeja, Leahu etc. etc. pentru ai depozeda de bani, or, nu există nici o legătură cauzală sau logică între angajamentele luate față de părțile vătămate și luarea banilor pentru scăparea vieții copilului;

- referitor la acțiunea civilă a lui Mura Vitalie, recurentul menționează că, acesta în instanța de judecată nu s-a prezentat, nu a fost audiat, nu și-a susținut poziția și nu a răspuns la întrebările părților și contrar afirmațiilor instanței, Mura nu a depus cerere de examinare a acțiunii în absența sa, iar unica încercare de a redresa situația a fost solicitarea procurorului de a o recunoaște pe soția dlui Mura în calitate de parte vătămată, cerere desigur respinsă de instanță și din aceste considerente, afirmația instanței de apel este incorectă și neconformă normelor legale.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, prin care s-a expus întru respingerea, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece temeiurile invocate nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate, iar temeiul de reapreciere a probelor nu se regăsește în prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul invocă ca temei de recurs pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și este expusă neclar și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, ea cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea parțială a sentinței instanței de fond, corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute în art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Totodată, conform art. 414 Cod de procedură penală la judecarea apelului instanța a verificat probele și înscrisurile anexate la cauza penală și a celor suplimentare invocate de către părți, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, instanța de recurs respinge afirmațiile recurentului, ca fiind neîntemeiate, deoarece instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelanți, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Referitor la presupusa eroare prevăzută la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța menționează că acest temei de casare nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Se reține că, *eroarea gravă de fapt* trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, dar trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul o consideră neîntemeiată.

La acest capitol se remarcă că, sub aspectul situației de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea

persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Astfel, instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, referirilor la nevinovăția inculpatului, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul le însușește.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că situația de fapt a fost just stabilită de către instanța de apel în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat și expus în pct.4.1. al prezentei decizii, încadrarea juridică dată faptelor este corectă și corespunde situației de fapt reținute, corect instanța ajungând la concluzia privind casarea parțială a sentinței primei instanțe și totodată, instanța de recurs menționează că, argumentele invocate în recurs de către avocat sunt identice cu cele indicate în cererea de apel, asupra cărora s-a formulat și s-a punctat minuțios, pe care Colegiul le însușește.

De asemenea, Colegiul penal reține că argumentul precum că, *nu au fost întrunite elementele infracțiunii* este neîntemeiat și constituie o interpretare subiectivă a recurentului, or, instanța ierarhic inferioară corect a conchis că în acțiunile lui Sochirca Arcadii sunt prezente toate elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, argumente pe care instanța de recurs le acceptă și pentru a evita repetări inutile le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Referitor la acțiunea civilă depusă de partea vătămată Vitalie Mura, instanța susține concluzia instanței de apel, ca fiind admisă întemeiat, luându-se în considerație circumstanțele cauzei și prevederile art. 1422 alin. (1) Cod civil.

În urma celor expuse, Colegiul penal constată că hotărârea recurată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, este legală și întemeiată, iar temeiurile invocate nu persistă în cauză. Argumentele invocate de recurent nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate și prin urmare, prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat, pe motiv că acesta este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bogatu Dragoș în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui Sochirca Arcadii, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 07 martie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun